

**OKRĘGOWY INSPEKTOR PRACY
WE WROCŁAWIU**

Małgorzata Łagocka

Wr-316-4601-1679/16

GABINET MARSZAŁKA SENATU
sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Maria Koc
Wpłynęło dn. 26.05.2016
Nr. MK 401
Podpis: Dębowska

Wrocław, 30 maja 2016r.

SEKRETARIAT
WICEMARSZAŁEK SENATU
6.06.16
3497

Szanowna Pani

Maria Koc

Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Kancelaria Senatu

Biuro Komunikacji Społecznej

ul. Wiejska 6

00-902 Warszawa

dotyczy: stanowiska w/s oświadczenia złożonego przez senatora Czesława Ryszkę

Szanowna Pani Mariuko.

W odpowiedzi na Pani pismo, skierowane do okręgowego inspektora pracy w Katowicach, dotyczące działań podmiotu Sp. z o.o. informuję, co następuje.

Na dzień sporządzenia niniejszego pisma przeprowadzenie kontroli w przedsiębiorstwie Sp. z o.o. jest znacznie utrudnione. Inspektor pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we Wrocławiu podjął próbę wszczęcia kontroli w podmiocie, w związku ze skargami innych osób skierowanych przez

Sp. z o.o. do zagranicznych zleceniodawców oraz wnioskiem belgijskiej instytucji łącznikowej, jednakże kontrolowany złożył skutecznie sprzeciw wobec wszczęcia kontroli, w związku z faktem, że obecnie w podmiocie prowadzona jest kontrola organów marszałka województwa dolnośląskiego, związana z postępowaniem w sprawie wykreślenia

Sp. z o.o. z rejestru podmiotów prowadzących działalność agencji zatrudnienia. Wniosek do marszałka województwa o dokonanie skreślenia kontrolowanego z KRAZ złożył inspektor pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we Wrocławiu po kilkukrotnych kontrolach w tym podmiocie. Marszałek podjął decyzję o wykreśleniu przedsiębiorstwa z rejestru KRAZ, przedsiębiorca złożył jednakże odwołanie od tej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które nakazało marszałkowi ponowne rozpatrzenie sprawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż oświadczenie tożsame w brzmieniu senator Czesław Ryszka złożył podczas 82. Posiedzenia Senatu RP VIII kadencji. Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu przekazywał już swoje stanowisko w kwestiach poruszanych w przedmiotowym oświadczeniu – stanowisko to zostało przekazane 01.12.2015r. na ręce dyrektora Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy Moniki Kwil-Szczepińskiej, w celu przekazania Marszałkowi Senatu, gdyż oświadczenie senatora zostało zaadresowane wówczas do dyrektora DWUP. Zaktualizowane stanowisko Okręgowego Inspektoratu Pracy we Wrocławiu przekazujemy jako załącznik do niniejszego pisma.

z up. Okręgowego Inspektora Pracy
Z-ca ds. Nadzoru
Arkadiusz Klos

Załączniki: 1

1. Stanowisko OIP Wrocław w/s działalności

Sp. z o.o.

Otrzymują:

1. adresat
2. Okręgowy Inspektor Pracy w Katowicach
ul. Graniczna 29
40-017 Katowice
- DW
3. 16316 – a/a
4. 16... - a/a

Inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we Wrocławiu prowadzili niejednokrotne kontrole agencji zatrudnienia Sp. z o.o. Do dnia sporządzenia niniejszego stanowiska nie prowadzono kontroli problemowej w sprawie M K , lecz dotychczasowe kontrole, prowadzone w konsekwencji kilkunastu skarg wniesionych na agencję Sp. z o.o. pozwalają na domniemanie, że i w przypadku tego skarżącego stan faktyczny był analogiczny do ustalonego w innych przypadkach.

Agencja zatrudnienia Sp. z o.o. nie jest i nie była w stosunku do osób, które kieruje do pracy do pracodawców krajowych i zagranicznych, pracodawcą lecz wyłącznie pośrednikiem. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015r. poz. 149 ze zmianami oraz z 2015r. Dz.U. poz. 1607) pośrednik nie jest zobowiązany do zawierania pisemnej umowy pośrednictwa do pracy na terenie kraju. Prawo wymaga natomiast, by umowa taka zawierana była w przypadku kierowania osób do pracodawców zagranicznych. Agencja Sp. z o.o. takie umowy zawierała. W umowach tych wskazywano podstawowe warunki wykonywania pracy, do której kierowano osobę korzystającą z usług pośrednictwa pracy, w tym miejsce świadczenia pracy, wysokość wynagrodzenia oraz podstawę wykonywania pracy (we wszystkich badanych przypadkach była to umowa zlecenia). Pośrednik nie jest prawnie zobowiązany do zapłaty za wykonaną pracę – zobowiązanie to spoczywa wyłącznie na zleceniodawcy. Także w przedmiotowym przypadku agencja Sp. z o.o. jako pośrednik w zatrudnieniu (nie pracodawca) nie był najprawdopodobniej zobowiązana do wypłaty wynagrodzenia za zrealizowane zlecenie – zobowiązanie to spoczywało na brytyjskim podmiocie Odnosząc się do dalszych pytań postawionych w punkcie 1 oświadczenia zaznaczyć należy, że nie może być tu mowy o dokumentach pracowniczych, gdyż nie doszło tu do nawiązania stosunku pracy. Agencja – w przypadku kierowania osoby do pracodawcy zagranicznego – zobowiązana była wyłącznie do sporządzenia pisemnej umowy pośrednictwa pracy. Ewentualne sporządzenie pozostałych dokumentów, jak umowy zlecenia czy zawartych do niej aneksów bądź załączników nie było obowiązkiem prawnym agencji zatrudnienia lecz ewentualnie zleceniodawcy, choć zważyć należy, że umowa zlecenia do swej ważności nie wymaga formy pisemnej. Prawo nie ogranicza również wprowadzania do takich zapisów umów o zakazie konkurencji – w umowach prawa cywilnego nie mogą zostać

wprowadzone jedynie klauzule prawnie zabronione. Badanie zgodności umowy cywilnej z prawem należy wyłącznie do kompetencji sądów cywilnych. Ważnym jest tu ponadto, że zleceniodawcą osób kierowanych jest podmiot brytyjski

Przedsiębiorstwo to nie posiada swojego przedstawicielstwa w Polsce, co oznacza, że nie podlega kontroli polskich organów kontrolnych.

W toku dotychczasowych kontroli prowadzonych w agencji

Sp. z o.o. dokonano poniżej przedstawionych ustaleń, które stanowią także wyjaśnienie kwestii poruszanych przez Pana Senatora w oświadczeniu.

Osoby kierowane do pracy na teren Niemiec podpisują następujące umowy:

- umowa pośrednictwa pracy do _____, zawierana z _____ Sp. z o.o.,
- umowa zlecenia na wykonywanie konkretnych prac na terenie Niemiec, zawierana z _____,
- umowa pośrednictwa pracy do _____, zawierana z _____ Sp. z o.o.,
- umowa zlecenia na prace ankietarskie bądź podobne, wykonywane na terenie Polski, zawierana z podmiotem cypryjskim

Osoby kierowane do pracy podpisują także umowy ze spółką _____ Sp. z o.o., która to spółka prowadzi działalność w obszarze obsługi podatkowej, szkoleń językowych i usług transportowych. To przedstawiciele tej spółki dokonują najprawdopodobniej rozliczeń danin publiczno-prawnych w imieniu osób kierowanych. Jednakże charakter stosunków wiążących spółkę _____ Sp. z o.o. i osoby kierowane (umowa o szkolenie językowe, umowa o świadczenie usług przewozu) nie podlega kontroli Państwowej Inspekcji Pracy, a inspektor, jako organ, nie może wnosić o przedstawienie takich umów i dokonywać ich badania. Jednakże z umów okazywanych przez innych skarżących wynika, że kwota 270,00 zł jest pobierana przez _____ Sp. z o.o. na mocy zawartej umowy na internetowy/korespondencyjny kurs językowy. Zaznaczyć jednak trzeba, iż skarżący przedstawiali także „Zobowiązanie współpracy”, zawierane pomiędzy osobami kierowanymi a _____ Sp. z o.o., w którym zobowiązują się do zapłaty na rzecz _____ Sp. z o.o. kwoty 270,00 zł tytułem kosztów organizacyjnych (w tym m.in. tłumaczenie dokumentów, organizacja wyjazdu).

Podmioty _____

Sp. z o.o., _____,

_____ i _____ są powiązane ze sobą osobowo bądź kapitałowo, jednakże inspekcja pracy nie ma żadnych narzędzi prawnych i faktycznych by powiązania takie wykazać i badać.

Kontrolowany zawiera z osobami kierowanymi do pracy u pracodawcy zagranicznego _____, dodatkowe umowy pośrednictwa pracy do pracodawcy zagranicznego _____ z siedzibą _____ na Cyprze, których przedmiotem jest wykonywanie zadań ankietera na terenie Polski. Zgodnie z postanowieniami umowy pośrednictwa, praca na rzecz _____ polegać ma na realizacji zadań ankietera, w miejscu zamieszkania, przez czas nieoznaczony, za

wynagrodzeniem 50 zł brutto miesięcznie. Zgodnie z oświadczeniami złożonymi przez osoby skarżące, umowy te są umowami zawartymi dla pozoru – zleceniobiorcy nie wykonywali zadań ankietera na terenie Polski. Mechanizm ten może mieć – w ocenie inspektorów pracy – na celu obejście przepisów dotyczących zabezpieczenia społecznego. Okazane do kontroli umowy pośrednictwa pracy do pracodawcy zagranicznego nie wskazują warunków ubezpieczenia społecznego. W umowach tych wprowadzony został zapis o treści: „warunki ubezpieczenia społecznego i następstw nieszczęśliwych wypadków – brak”. Ponadto umowy te zostały skonstruowane w taki sposób, iż wyłączają odpowiedzialność agencji m.in. za niedojście umowy do skutku, nawet w sytuacji, gdy osoba kierowana do pracy nie przyczyniła się do faktu niepodpisania umowy czy jej zerwania. W umowie nie określono też w sposób jednoznaczny, kto będzie ponosił koszty transportu w sytuacji niewywiązania się pracodawcy zagranicznego z postanowień umownych oraz nie wskazano trybu dochodzenia roszczeń. Strona każdorazowo składała zastrzeżenia do ustaleń w protokole odnoszących się do powyższych kwestii, wskazując, że nie zgadza się z takimi ustaleniami, i iż w jej opinii zapisy wprowadzone w umowie są prawidłowe i wystarczające. Nie uznając tych zastrzeżeń inspektor pracy regulował wnioskami w wystąpieniu powyższe nieprawidłowości, jednakże strona odmawia ich realizacji. Spółka po ostatniej kontroli odmówiła podpisania protokołu kontroli.

Osoby zgłaszające do PIP swe skargi, wskazywały w nich, iż podpisywanie umów miało miejsce bądź dzień przed wyjazdem zagranicę, w biurze Spółki po kilkugodzinnym oczekiwaniu na dokumenty, bądź w dniu wyjazdu, a czasami nawet w autobusie. Zleceniobiorcy często nie mieli więc świadomości, co do wszystkich postanowień umownych, a nawet jeżeli zapoznali się z całą treścią kontraktu, nie mieli wręcz fizycznej możliwości dokonania odpowiedniego zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego. Informowali też OIP, iż Sp. z o.o. wymusza na nich podpisanie upoważnienia do pobierania przez Sp. z o.o. z wynagrodzenia zleceniobiorców kwot na ubezpieczenie społeczne i do opłacania składek. Prawdopodobnym jest, iż skarżący mogli udzielić takich upoważnień innemu podmiotowi powiązanemu (Sp. z o.o.).

W związku z takimi oświadczeniami zleceniobiorców dokonano sprawdzenia, czy skarżące osoby zostały zgłoszone do ubezpieczenia społecznego. Ustalono, że zleceniobiorcy są do ubezpieczenia społecznego zgłaszani jako osoby wykonujące umowę zlecenia, opłacające składki na własne ubezpieczenia w przypadku określonym w art. 109 rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72. Jednakże osoby te nie mają świadomości, że dokonano w ich imieniu takiego zgłoszenia. Jak zasygnalizował jeden ze skarżących, obecnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwraca się do tych osób o wyrejestrowanie z ubezpieczeń i złożenie deklaracji rozliczeniowych za okres wykonywania zlecenia na rzecz i . . . Powyższy ujawniony stan faktyczny kazał podejrzewać, iż osoby działające w imieniu

Sp. z o.o. osiągają korzyści majątkowe poprzez pobieranie z należnego osobom

kierowanym wynagrodzenia za realizację umowy zlecenia, kwot za składki na ubezpieczenia społeczne, lecz składek tych nie odprowadzają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W ocenie inspektora pracy opisane wyżej okoliczności uzasadniały podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, który spełnia znamiona określone art. 286 Kodeksu Karnego. Należy zaznaczyć, że popełniony czyn miał znamiona działania umyślnego, z zamiarem bezpośrednim, popełnionego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Mechanizm wprowadzania w błąd był zorganizowany i nakierowany na wykorzystanie niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania przez osoby korzystające z pośrednictwa spółki Sp. z o.o., która to niezdolność wynikała z nieprzekazywania przez spółkę informacji niezbędnych dla owego należytego pojmowania podejmowanych działań. W związku z powyższym inspektor pracy skierował do właściwej prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Prokuratura umorzyła jednakże dochodzenie nie doszukując się znamion przestępstwa. Inspektor pracy złożył zażalenie na owo postanowienie, jednakże postanowieniem sądu rejonowego zostało ono utrzymane.

Ponadto biorąc pod uwagę powyższe wydaje się, że rzeczywistym pracodawcą osób kierowanych do pracy za granicę jest Sp. z o.o. działająca jako pracodawca – agencja pracy tymczasowej, zaś pracodawcą użytkownikami są przedsiębiorstwa zagraniczne będące końcowymi odbiorcami pracy osób kierowanych. Osoby kierowane, w trakcie pobytu poza granicami kraju, zmieniają miejsca pracy wykonując kolejno w trakcie wyjazdu (często długotrwałego) pracę dla różnych kontrahentów. Zatrudnienie w podmiotach czy jest zatrudnieniem fikcyjnym mającym na celu ominięcie przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego poprzez wykorzystanie art. 13 ust. 1 lit. b pkt. iv Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz art. 21 pkt 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

O ujawnionym procederze powiadomiono także Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który – podobnie jak prokuratura – nie uznał działań Sp. z o.o. za niezgodnych z prawem.

Inspektor pracy złożył również wniosek do marszałka województwa o wykreślenie agencji z Rejestru Agencji Zatrudnienia. Marszałek podjął decyzję o wykreśleniu agencji z rejestru, jednakże Sp. z o.o. złożył odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. SKO zwróciło marszałkowi sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Nadmieniamy, że działania agencji Sp. z o.o. i podmiotów z nią powiązanych budzą wiele wątpliwości Okręgowego Inspektoratu Pracy we Wrocławiu, jednakże – jak do tej pory – nie udało się wykazać ich niezgodności

z prawem. Działalność tych podmiotów oparta jest o obchodzenie przepisów prawa i wykorzystywanie istniejących w nim luk, a nie jego łamanie. Państwowa Inspekcja Pracy nie posiada innych instrumentów prawnych i możliwości działania niż te, które wykorzystywała podczas dotychczasowych czynności kontrolnych prowadzonych w agencji. Obecnie rozważamy możliwość przekazania całości spraw do Wydziału ds. Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu. Zaznaczyć jednak należy, iż dotychczasowe działania inspektora pracy w przedmiotowej sprawie zostały ocenione przez kontrolowanego jako działania noszące znamiona nękania, stronniczości i mające na celu oczernienie przedsiębiorcy i osłabienie jego pozycji gospodarczej, co było powodem złożenia przez kontrolowanego wniosku o wyłączenie inspektora pracy badającego działalność podmiotu z dalszych czynności kontrolnych.

INSPEKTOR PRACY
[Signature]
Agata Kaczyńska-Lewandowska